

Fylkesmannen i Oppland

Miljøvern avdelingen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved AS Maskinservice (Pukkverk)

Dato for inspeksjonen: 15.09.2011

Saksnummer: 2011/5890

Kontaktpersoner ved kontrollen

Fra virksomheten: Erik Munkelien Erik Vollebæk	Fra Fylkesmannen: Knut Roland og Tore Pedersen
---	--

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert under inspeksjonen ved AS Maskinservice den 15. september 2011.

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og har gitt to anmerkninger etter inspeksjonen.

- Virksomheten har ikke måleprogram for støv eller støy, og har heller ikke utført støvnedfallsmålinger i 2011.
- Virksomheten har store mangler ved sin håndtering av farlig avfall.
- Virksomheten har ikke iverksatt internkontrollsystemet med tanke på ytre miljø.
- Virksomheten brenner næringsavfall.

Virksomheten plikter å rette avvik umiddelbart. Vi ber AS Maskinservice om en skriftlig tilbakemelding innen 3 uker om retting av avvik. Oppfølging etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på neste side.

Kontrollert virksomhet og anlegg

Ansvarlig virksomhet (Kilde: Enhetsregisteret)

Organisasjonsnr: 932763664	Besøksadresse: Amsrudveien / Hunndalen
Bransjenr. (NACE-kode): 08.120	Telefon: 61 17 79 17 / 41 64 52 99

Kontrollert anlegg

Navn: AS Maskinservice	Anleggsnr*: 0502.0002..02
Kommune: Gjøvik	Anleggsaktivitet: Pukkverk
Fylke: Oppland	Risikoklasse.: 3 (kontrollklasse)
Tillatelse sist oppdatert: 15.10.91	

* refererer til forurensningsmyndighetenes database *Forurensning*

Bakgrunn for inspeksjonen

Fylkesmannen gjennomførte inspeksjoner i perioden 29. august – 9. september 2011 i en nasjonal tilsynsaksjon overfor anlegg som produserer asfalt. I denne sammenheng ble Asfaltfabrikken AS kontrollert, som ligger samme sted som pukkverket til AS Maskinservice. Disse to anleggene/selskapene er relativt integrert driftsmessig og behovet for også å kontrollere pukkverksdriften ble ansett nødvendig. Derav kontrollen 15. september 2011.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

Utslipp av støv og støy inkludert måleprogram

Håndtering og viderelevering av farlig avfall

Internkontroll inkludert risikovurdering

Rapportens status: Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus. Rapporten beskriver situasjonen på tidspunktet for inspeksjonen.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Oppfølging etter kontrollen

Virksomheten plikter snarest å rette opp avvik beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig redegjørelse og bekreftelse om retting av avvik innen 3 uker.

Informasjon om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilfredsstillende tilbakemelding om oppfølging av avvik innen 3 uker, kan Fylkesmannen vedta tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

Et eventuelt vedtak vil gå ut på at tvangsmulkt påløper dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilfredsstillende bekreftelse på retting av avvik innen 3 uker etter at vedtak om tvangsmulkt er fattet. Et slikt vedtak vil først bli forhåndsvarslet, jf § 16 i forvaltningsloven.

Orientering om gebyrsats for kontrollen

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-3. § 39-6 regulerer gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Virksomheten er i tidligere behandling (av daværende SFT – nå Klima- og forurensningstilsynet) plassert i risikoklasse 3 (tidligere kalt kontrollklasse), jf. tillatelsen av 15.10.91. Dette innebærer at virksomheten skal betale en gebyrsats på kr 11 400,-. Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Dokumentunderlag

- Lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov av 19. juni 1970 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift av 1. juni 2004 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 24. Forurensninger fra asfaltverk
- Forskrift av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kap. 11. farlig avfall
- Forskrift av 6. desember 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Informasjon om regelverket finner du på www.klif.no og www.regelhjelp.no.

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelser og dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Avvik

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannens inspeksjon. Det er de markerte punktene under avvikene som gjelder:

Avvik 1

Virksomheten mangler dokumentasjon på at målinger og beregninger av støy og utslipp til luft skjer i henhold til krav.

Avvik fra: Forurensingsforskriften § 30-9 om målinger og beregning av utslipp, og § 30-10 om journalføring

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) **Virksomheten har ikke målt utslipp av støy i henhold til krav (§ 30-9)**
- b) Virksomheten har ikke kartlagt eller målt støynivå til omgivelsene i henhold til krav (§ 24-9) *
- c) Virksomheten kan ikke dokumentere at målingene er representative for normal drift (§ 24-9) *
- d) Prøvetaking og analyser av utslipp til luft utføres ikke etter anerkjent standard (§ 24-9) *
- e) Virksomheten mangler et måleprogram (§ 24-9) *
- f) Virksomheten følger ikke eget måleprogram (§ 24-9) *
- g) Virksomheten mangler journalføring av opplysninger om målinger (§ 24-10) *

Kommentarer:

Avvik 1 a:

Forurensningsforskriften § 30-9 pkt. a sier bl.a.:
Virksomheter med mindre enn 500 m til nærmeste nabo skal gjennomføre støvnedfallsmålinger målt i 30-dagers intervaller. Måleperioden skal vare minst et år og skal ikke avsluttes før målingene dokumenterer at kravene i § 30-5 overholdes.

Stasjonære virksomheter skal gjennomføre målingene innen 1 år etter at dette kapittelet trer i kraft og midlertidige/mobile innen 8 uker.

Virksomhetens støvende aktiviteter er plassert mindre enn 500 meter fra nærmeste nabo. Dette betyr at AS Maskinservice for pukkverksdriften skal gjennomføre støvmålinger slik det er angitt over.

Forurensningsforskriften § 30-14 angir overgangsbestemmelser, og sier blant annet:
For eksisterende virksomheter som faller inn under virkeområdet i § 30-1 og som i dag ikke har tillatelse etter forurensningsloven § 11, eller som har tillatelse med lempeligere krav enn fastsatt i dette kapittelet, gjelder dette kapittelet fra 1. januar 2011

AS Maskinservice ble i brev fra Fylkesmannen datert 18. januar 2011 informert om nye miljøkrav for eksisterende pukkverk, deriblant krav angående støy, støv, målinger og journalføring. Under kontrollen ble det klart at virksomheten ikke har startet opp med støvnedfallsmålinger.

Forurensningsforskriften angir at pukkverk med mindre enn 500 meter til nærmeste nabo skal utføre støvmålinger innen 1 år etter at kapittel 30 trår i kraft. Kapitlet trådte i kraft 1. januar 2011. Da målingene skal foregå over et år (og ikke avsluttes før målingene viser at mengde nedfallsstøv ikke overstiger 5 g/m² i løpet av 30 dager*) er kravet om målinger i 2011 ikke mulig å etterleve for AS Maskinservice og følgelig et avvik fra regelverket.

* Gjelder mineralsk andel målt ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt.

Tiltak: AS Maskinservice må utføre støvnedfallsmålinger i henhold til forurensningsforskriften § 30-9.

Avvik 2

Virksomhetens håndtering av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra: Avfallsforskriften kapittel 11 og forurensningsloven § 7 1. ledd

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) **Farlig avfall lagres på en måte som kan føre til fare for forurensning til vann og grunn (forurensningsloven § 7 1. ledd og avfallsforskriften § 11-5)**
- b) Farlig avfall lagres i skadet eller utett emballasje (avfallsforskriften § 11-5)
- c) Farlig avfall mangler merking eller er feilmerket (avfallsforskriften § 11-5)
- d) **Farlig avfall er ikke sikret mot uvedkommende (avfallsforskriften § 11-5).**
- e) Virksomheten overholder ikke leveringsplikten og har lagret farlig avfall i mer enn ett år (avfallsforskriften § 11-8)
- f) Virksomheten har ikke levert farlig avfall i forbindelse med driftstans utover 3 måneder (avfallsforskriften § 11-8)
- g) **Virksomheten har ikke levert sitt farlige avfall ved til godkjent mottak (avfallsforskriften § 11-8)**
- h) Virksomheten har ikke deklartert eller har feildeklartert sitt farlige avfall (avfallsforskriften § 11-12)

- i) **Farlig avfall blandes sammen med annet avfall (avfallsforskriften § 11-5)**
- j) Ulike typer farlig avfall sammenblandes og dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet (avfallsforskriften § 11-5)

Kommentarer:

Avvik 2 a og 2 d: På anleggsområdet til AS Maskinservice var det lagret flere tønner med spillolje.

Fat lagret utendørs med varierende mengder spillolje. Foto: Knut Roland / FMOP.

Lagringen tilfredsstillter ikke kravet om forsvarlig håndtering av farlig avfall. Tønnene var i varierende forfatning, enkelte med bulker og skader. Enkelte av fatene sto skjevt, og det var merker etter søl av spillolje i forkant av noen av fatene. Det var ikke fast dekke under fatene, og eventuelt søl og spill vil trenge ned i grunnen. Området er ikke inngjerdet, og avfallet var derfor tilgjengelig for folk og dyr.

Forurensningsloven § 7 1. ledd sier: *Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.*

Avfallsforskriften 11-5 sier blant annet: *Farlig avfall skal håndteres forsvarlig. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.*

Tiltak: Farlig avfall skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende (innelåst utenom åpningstider). Spillolje i slike mengder må oppbevares slik at eventuelt spill kan samles opp og ikke forurenser grunn. Oppsummert betyr det at farlig avfall skal oppbevares innelåst på området der eventuelt søl og spill ikke forurenser omgivelsene.

Avvik 2 g og 2 i: Virksomheten kunne ikke dokumentere innlevering til godkjent mottak av annet farlig avfall enn spillolje. Under tilsynet ble det opplyst at farlig avfall som spraybokser og oljefilter ble kastet i restavfall.

Avfallsforskriften § 11-5 sier blant annet: *Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet.*

Avfallsforskriften § 11-8 sier blant annet: *Virksomhet hvor det oppstår farlig avfall, skal levere dette til den som etter § 11-6 og § 11-7 kan håndtere avfallet. Det farlige avfallet skal leveres minst 1 gang pr. år. Leveringsplikt inntreffer ikke før den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg.*

Ved nedleggelse av virksomhet eller driftsstans utover 3 måneder inntreffer leveringsplikten umiddelbart.

Tiltak: Det er ikke tillatt å kaste farlig avfall i restavfall og denne praksisen må ta slutt umiddelbart. Alt farlig avfall må oppbevares forsvarlig på merket emballasje, før det leveres til godkjent mottak eller innsamler minimum en gang per år. Ved innlevering må avfallet deklarerer på et eget skjema godkjent av Klima- og forurensningsdirektoratet. Skjemaet kan fås fra miljøstasjonen.

Generelt om håndtering av farlig avfall:

- Alt farlig avfall skal sorteres ut fra øvrig avfall
- Alt farlig avfall lagres forsvarlig (innendørs, mulighet for oppsamling av spill, ryddig, på egnet emballasje, og tydelig merket)
- Alt farlig avfall (dersom det sammenlagt produseres mer enn en kg. per år, eller ved driftsstans over 3 mnd.) skal leveres til godkjent innsamler eller mottak minst en gang per år.
- Farlig avfall skal deklarerer ved innlevering til godkjent mottak eller henting av godkjent innsamler
- Virksomheter med krav om internkontroll skal ha dokumenterbare rutiner som sikrer at farlig avfall håndteres forsvarlig

Se vedlagt informasjon om farlig avfall og forsvarlig håndtering.

Avvik 3:

Virksomhetens internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften, § 4 og § 5 2. ledd nr.1-8.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

- a) Virksomheten har ikke etablert internkontroll (internkontrollforskriften § 4)
- b) Virksomheten kjenner ikke til hvilke lover og forskrifter som gjelder for dem (internkontrollforskriften § 5 nr 1)
- c) **Virksomheten mangler vesentlige skriftlige rutiner i sin internkontroll (internkontrollforskriften § 5 nr 7)**

- d) Virksomheten har ikke utarbeidet og innarbeidet et måleprogram i sin internkontroll (internkontrollforskriften § 5 nr 7, forurensningsforskriften § 30-9 pkt. c)
- e) Virksomheten mangler rutiner for avviksbehandling (internkontrollforskriften § 5 nr 7)
- f) Virksomheten utfører ikke tilfredsstillende risikovurdering av aktivitetene sine og/eller har mangelfulle handlingsplaner for å redusere risiko for uønskede hendelser (internkontrollforskriften § 5 punkt 6)

Kommentarer:

Avvik 3 c + d + e + f: Virksomheten hadde en HMS-perm der de overordnede kravene med tanke på internkontrollforskriften var samlet. Men internkontrollen var ikke iverksatt i praksis med tanke på ytre miljø, og det manglet blant annet:

- skriftlige rutiner for korrekt håndtering av farlig avfall (se avvik 2)
- måleprogram for støv (se avvik 1 a) og støy (se anmerkning 2)
- avviksbehandling for ytre miljø. Det var skjema i permene for avviksbehandling men dette var ikke praktisert for ytre miljø
- risikovurdering med tanke på ytre miljø (eksempelvis lagring av opptil 6 m³ diesel i utendørs tank)

Internkontrollforskriften § 5 pkt. 6 og 7 sier ...

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

6. Kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

7. Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

– må dokumenteres skriftlig.

Tiltak: Virksomheten må bokstavelig talt børste støv av HMS-permen og fylle denne med praktisk innhold. Det må foreligge:

1. Skriftlige rutiner som sikrer at krav fastsatt i forurensningsregelverket etterlevs. Eksempelvis rutiner knyttet til håndtering av farlig avfall, håndtering av støvproblematikk og målinger av støynedfall og støy.
2. Rutiner for avvikshåndtering som sikrer at forhold som gjelder ytre miljø også inngår i avvikshåndteringen. Eksempler på forhold fra denne rapporten som skal inn i avvikssystemet (og behandles) er:
  - Virksomheten har ikke målt støvnedfall i henhold til krav
  - farlig avfall oppbevares uforsvarlig
  - farlig avfall er ikke sikret mot uvedkommende
  - farlig avfall er ikke levert til godkjent mottak, men kastet i restavfall
  - Virksomheten brenner næringsavfall
  - Virksomheten har ennå ikke kartlagt støy
  - Sikkerhetsdatabladene må oppdateres
  - Lagring av diesel i tank (6 m³) er ikke risikovurdert
3. En risikovurdering av aktiviteter/forhold som kan ha konsekvenser for ytre miljø. Eksempler på forhold som bør inngå i en risikokartlegging for ytre miljø er (listen er ikke uttømmende):

- Krav til støvnedfall
- Krav til støy
- Lagring og håndtering av farlig avfall
- Lagring av kjemikalietanker (se bilde av dieseltank)

Dieseltank på 6 m³. Denne lagringen var ikke risikovurdert. Foto: Knut Roland / FMOP

Avvik 4

Virksomheten praktiserer ulovlig håndtering av næringsavfall

Avvik fra: Forurensningsloven § 32

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

a) Virksomheten har et fat brukt til brenning av næringsavfall (forurensningsloven § 32).

Kommentar: På området var det ikke tilrettelagt for utsortering av blant annet plast og papir/papp. Det var derimot tilrettelagt for brenning av avfall i et fat som sto på plassen bak kontorbygget. Det ble hevdet at det i hovedsak var papp og papir som ble brent her og da særlig papirer som skulle makuleres. Fylkesmannen undersøkte ikke restene i fatet nærmere, men så at det lå papp klart til brenning i fatet.

Forurensningsloven § 32 sier blant annet: *Næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte.*

Fat som brukes til brenning av næringsavfall. Foto: Knut Roland / FMOP.

Åpen og ukontrollert brenning av avfall og biologisk materiale kan gi store utslipp av blant annet tjærestoffer (PAH), dioksiner og tungmetaller. Dette kan medføre både helse- og miljøproblemer lokalt. Røyk fra slik brenning rammer spesielt den delen av befolkningen som har kroniske luftveissykdommer eller allergiproblemer. For denne gruppen kan røykgasser føre til økt pustebesvær, akutte astmaanfall eller være en ekstrabelasting ved at allergisymptomene forsterkes. Ved siden av godt utbygde renovasjonsordninger i distriktet er sortert papir/papp gratis å levere ved nærmeste miljøstasjon. Slik brenning er derfor i tillegg til å være unødvendig, en uakseptabel og ulovlig håndtering av næringsavfall.

Tiltak: AS Maskinservice må straks avvikle systemet med brenning av næringsavfall. Alt næringsavfall skal leveres til lovlig avfallanlegg eller hentes av innsamler til lovlig avfallsanlegg.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerknning 1: Virksomhetens vurdering av eventuell substitusjon av kjemikalier med mulige uheldige konsekvenser for helse og/eller miljø er mangelfull (ivaretagelse av substitusjonsplikten). Oversikt over kjemikalier (sikkerhetsdatablader) trenger å oppdateres.

Kommentarer: Det ble opplyst at det ikke brukes kjemikalier i produksjonen på pukkverket. Men det er et verksted tilknyttet driften og det brukes noe kjemikalier her (maling, smøremidler, tynnere, fettjerningsmidler etc.). Det forelå ikke noen dokumentasjon på at disse var vurdert i henhold til substitusjonsplikten. Disse produktene må gjennomgås og i de tilfellene der det fremkommer at det finnes alternativer som har mindre skadelige konsekvenser på helse og/eller miljø, må det vurderes om disse skal benyttes isteden. Fylkesmannen har lagt ved informasjon om substitusjonsplikten.

I produktkontrollen § 3a står det at virksomheter som bruker et produkt som inneholder kjemiske stoffer som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Det fremkom også at det var en stund siden sikkerhetsdatabladene på kjemikalier var gjennomgått og at disse burde oppdateres.

Anmerkning 2: Virksomheten har ikke kartlagt støy.

Kommentar: I henhold til forurensningsforskriften § 30-9 pkt. b) skal virksomheten gjennomføre representative målinger og beregninger av utslipp til vann og støy i omgivelsene. Prøvetaking og måling skal være kvalitetssikret. Stasjonære virksomheter skal gjennomføre målinger av støy og utslipp til vann første gang innen 1 år etter at dette kapitlet trer i kraft. Kapitlet trådte i kraft 1. januar 2011 for pukkverket til AS Maskinservice. Dette betyr at målingene skal utføres innen nyttår. Ved tilsynstidspunktet forelå ingen konkrete planer om støymålinger.

Andre forhold:

Det er et verksted på anlegget. Dette brukes til vedlikehold av interne maskiner og utstyr. Det er ikke oljeutskiller i verkstedshallen eller annet avløp. Det forelå planer om å utvide dette verkstedet. Gjøvik kommune informeres her om dette forholdet.

Verkstedhall som tilhører AS Maskinservice. Foto: Knut Roland / FMOP.